

PAPER DETAILS

TITLE: JANDARMANIN HALKLA ILISKILER UYGULAMALARINDA YENI BIR DEVIR: JANDARMA
ASAYIS KOORDINASYON TIMI

AUTHORS: Yusuf Mutlu GENÇ,Gökhan TÜRKÖZ

PAGES: 27-48

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2400229>

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

Güvenlik Bilimleri Dergisi, Mayıs 2022, Cilt:11, Sayı:1, 27-48

doi:10.28956/gbd.1109728

Gendarmerie and Coast Guard Academy

Institute of Security Sciences

Journal of Security Sciences, May 2022, Volume:11, Issue:1, 27-48

doi:10.28956/gbd.1109728

Makale Türü ve Başlığı / Article Type and Title

Araştırma / Research Article

Jandarmanın Halkla İlişkiler Uygulamalarında Yeni Bir Devir: Jandarma Asayiş Koordinasyon Timi

A New Era in Public Relations Practices of Gendarmerie: Gendarmerie Public Order and Coordination Team

Yazar(lar) / Writer(s)

1-Yusuf Mutlu GENÇ, Jandarma Albay, Çankırı İl Jandarma Komutanlığı, yusufgenc@jandarma.gov.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8552-9661>.

2-Gökhan TÜRKÖZ, Jandarma Binbaşı, Jandarma Genel Komutanlığı Strateji ve Dış İlişkiler Başkanlığı, gokhanturkoz@jandarma.gov.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6521-0808>.

Bilgilendirme / Acknowledgement:

Yazarlar aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadırlar:

Bu araştırma J.Gn.K.lığı Str. ve Dış İlg.Bşk.lığının “BİLKARDES 2020 yılı 4. 180 günlük Çalışma Planı”na ilave edilen Örnek Jandarma Karakol Hizmetleri Modellemesi analiz çalışmasının bilimsel çıktılarından biridir (BİLKARDES, 2021:101-105; JGKS 27-2 Kent Tipi Jandarma Karakol Komutanlığı Konsepti)..

Makalemizde etik kurulu izni ve/veya yasal/özel izin alınmasını gerektiren bir durum yoktur.

Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Bu makale Turnitin tarafından kontrol edilmiştir.

This article was checked by Turnitin.

Makale Geliş Tarihi / First Received :03.05.2021

Makale Kabul Tarihi / Accepted :25.03.2022

Atıf Bilgisi / Citation:

Genç, Y. ve M, Türköz, G. (2022). Jandarmanın halkla ilişkiler uygulamalarında yeni bir devir:

Jandarma Asayiş Koordinasyon Timi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 11(1), ss 27-48,

doi:10.28956/gbd.1109728

JANDARMANIN HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMALARINDA YENİ BİR DEVİR: JANDARMA ASAYİŞ KOORDİNASYON TİMİ

Öz

Bu araştırmada Jandarman Genel Komutanlığının uyguladığı halkla ilişkiler faaliyetleri konusunda bir olgu incelemesi yapmak, henüz deneme aşamasında olan yeni bir kadroyu kuramsal açıdan incelemek ve bu yeni kadroyu halkla ilişkiler ve kolluk araştırmaları alanyazınına kazandırmak amaçlanmaktadır. Temel olarak Toplum Odaklı Kolluk Kuramı çerçevesinde tasarlanmış olan Jandarmanın halkla ilişkiler yönetimi ve uygulamaları kapsamında sadece bu görevi yerine getirmek üzere kadrolanmış bir yapı şimdiye kadar hayata geçirilmemiştir. Bu araştırma, özgün olarak sadece toplum odaklı kolluk hizmeti sunacak ve bu hizmeti farklı bir yorumla yerine getirecek olan Jandarman Asayiş Koordinasyon Timi konseptini, dünyadaki benzer uygulamaları ile karşılaştırarak incelemektedir. Araştırmanın çıkış noktası Wilson ve Kelling (1981)'in Kırık Camlar Kuramından yola çıkılarak geliştirilen Toplum Odaklı Kolluk Kuramı ayrıntılarıyla incelenmiştir. Bu çalışma kapsamında, kolluk araştırmaları ve halkla ilişkiler disiplinlerinde alanyazın araştırması yöntemi uygulanarak ikincil kaynak verileri kullanılmıştır. Geliştirilen bu yeni yapının Jandarmanın önleyici kolluk hizmetlerine büyük bir destek sağlayarak halkla ilişkiler uygulamalarını güçlendireceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplum Odaklı Kolluk, Önleyici Kolluk, Halkla İlişkiler, İletişim, Asayiş Koordinasyon.

A NEW ERA IN PUBLIC RELATIONS PRACTICES OF GENDARMERIE: GENDARMERIE PUBLIC ORDER AND COORDINATION TEAM

Abstract

In this research, it is aimed to conduct a case study on the public relations activities implemented by the General Command of the Gendarmerie, to examine a new staff that is still in the trial stage from a theoretical point of view, and to introduce this new staff to the field of public relations and law enforcement research. Until now, such a specialized unit for public relations was not identified in Gendarmerie system of public relations, which is mainly based on community-oriented policing theory. Originally, this research reviews this new concept, the Gendarmerie Public Order and Coordination Team, which applies community-policing with a different insight, in comparison with similar structures worldwide. Community-oriented policing theory, emerged from broken windows theory of Wilson & Kelling (1981), was clarified in detail as the corner stone of this research. Secondary resources were examined and secondary data was used, by literature review method related to public relations and criminology. It was concluded that Gendarmerie Public Order and Coordination Team will empower the public relations of Gendarmerie, by supporting preventive policing.

Keywords: Community-Oriented Policing, Preventive Policing, Public Relations, Communication, Public Coordination.

GİRİŞ

Kolluk kuvvetleri, sorumluluk bölgelerindeki vatandaşla iletişimde bulunmak için değişik uygulamalar geliştirmiştir (Motschall ve Cao, 2002; Alaajel, 2005; Savage, 2007; Gültekin ve Gültekin, 2011; Harmanlı ve Baycan, 2014; Darıcı ve Akçay, 2020). Bunun birçok nedeni bulunmakla birlikte, asıl nedeni etkili bir iletişim ile suçların azaltılacağına ve böylece vatandaş memnuniyetinin artırılacağına inanılmasıdır (Ho ve Cho, 2017). Jandarma Genel Komutanlığı, mevcut imkânlarla ve yasal düzenlemeler ışığında etkili bir iletişim geliştirmek ve bu sayede önleyici hizmetlerin etkinliğini artırmak konusunda nasıl bir strateji izlemelidir? Bu stratejinin sahada uygulaması hangi kadro yapısı ile mümkün olabilir? Bu araştırma; bu soruların cevabını, konu ile ilgili kuram ve yaklaşımların analizi ile ortaya koymayı hedeflemekte ve buradan yola çıkarak Jandarma Genel Komutanlığının önümüzdeki dönemde hayata geçirmeye hazırlandığı yeni bir halkla ilişkiler konseptini alanyazına kazandırmayı amaçlamaktadır.

Bu amacı yerine getirmek için suç araştırmaları ve halkla ilişkiler disiplinlerinde konu ile ilgili oluşan alanyazın incelenmiştir. Araştırmanın temel metodolojisini öncelikle bu alanyazın araştırması ve bu araştırma sonucu elde edilen ikincil kaynak verileri oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, halkla ilişkiler disiplini, kurumların halkla ilişki kurmalarındaki genel çerçeveyi niyet, anlam, geri besleme, iletişimdeki araçlar ile kitle iletişim teknolojileri kapsamında ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır (Theaker, 2012, ss. 21-37). Konuya bir kolluk kuvveti olan Jandarma açısından bakıldığında, bu iletişimin sadece tanıtım ve reklam faaliyetleri şeklinde yürütülmesi yeterli değildir. Çünkü Jandarmanın öncelikli vazifesi, suçun meydana gelmesini engellemek ve tüm tedbirlere rağmen meydana gelen suç ve olayları aydınlatarak sorumlularını adalete teslim etmektir (2803, md. 7). Bu nedenle, kendini tanıtmaktan ziyade faaliyetlerinin etkililiğini ortaya koyarak *caydırıcılığı* sağlamayı hedeflemesi daha anlamlı olabilir.

Bu bakış açısı ile toplumun büyük bir kesimine hitap eden bir kuruluş olan Jandarmanın halkla sadece resmî metinler, gazete, televizyon ve sosyal medya aracılığıyla uzaktan ve sanal bir iletişim kurması yeterli görülmemelidir. Jandarma personelinin; vatandaşla, diğer kolluk birimleriyle, Türk Silahlı Kuvvetleriyle, diğer kurum ve kuruluşlarla ve bunlardan daha az öneme sahip olmadığı değerlendirilen Jandarma personeli ile bireysel etkileşime geçmesi gereklidir ve bu durum kaçınılmazdır. Bu araştırma, bahsedilen bu etkileşimin prensiplerinin ortaya konması bakımından önemlidir.

Araştırmanın birinci bölümünde halkla ilişkilere stratejik seviyeden nasıl bakılması gerektiği ile ilgili görüşler ortaya konacaktır. Ardından, araştırmanın alt yapısını oluşturan *toplum odaklı kolluk yaklaşımı* konusundaki literatür ve yaklaşımın yurt dışındaki uygulamalarından edinilen tecrübeler açıklanacak, daha sonra Jandarma Asayiş Koordinasyon Timi konseptine değinilecektir. Bu timin esin kaynağı her ne kadar yurt dışında uygulanan toplum polisi uygulaması, NATO'nun LOT/LMT uygulaması ve yurt içinde Emniyet Genel Müdürlüğü'nün (EGM) toplum destekli polis uygulaması olsa da JAKOT'un bu kuruluşlarda uygulanan faaliyetlerden önemli farklılıkları bulunmaktadır. Bu konsept, daha önce denenmiş uygulamalar ve hâlen uygulanmakta olan faaliyetlerden farklı yapılar ve yaklaşımlar içerdği için özgün bir yapıdır.

1. STRATEJİK SEVİYEDE HALKLA İLİŞKİLER ANLAYIŞI NASILDIR, NASIL OLMALIDIR?

Bu bölümde bir stratejik analiz yapılmayacak, bunun yerine makalenin kapsamı bakımından halkla ilişkiler konusunun stratejik seviyedeki anlaşılma ve uygulanış biçimine değinilecektir.

2020 yılına ait Faaliyet Raporu Strateji Planı'nda halkla ilişkiler ve tanıtım faaliyetlerinin “çok yönlü ve etkili” bir şekilde uygulanacağı belirtilmekte, kurumsal imajın güçlendirileceğinden ve bu konudaki etkinliğin artırılacağından bahsedilmektedir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2021, s. 56). Buradan anlaşılacağı gibi, Jandarma kurumsal imajına çok önem vermekte ve bu konudaki faaliyetlerin çok yönlülüğünü benimsemiş görünmektedir. Aynı şekilde, bu faaliyetlerin etkili bir şekilde yapılması gerektiği konusunda da bir fikir birliğinin oluştuğu görülmektedir.

Ancak, Jandarmanın halkla ilişkiler faaliyetlerinin, işletmelerin (Yurdakul, 2003) ve diğer kamu kuruluşlarının uygulamalarından farklı olması gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır (Erdemoğlu, 2007, ss. 20-25). Buradaki halkla ilişkiler düşüncesi kaynağını, Jandarmanın suç ve suç oluşumunu önleme görevinden almaktadır. Bu nedenle, Jandarmanın hedef kitlesi olan vatandaşla kurumsal stratejik iletişimini de *pazarlama* (Canpolat, Kısaç ve Byashimov, 2013, ss. 261-262) kavramından farklı olarak ele alması gerekir. Jandarma için halkla ilişkiler sadece reklam ve tanıtım faaliyeti olarak değil, daha kapsamlı ve bütünü ele alan bir faaliyet olarak değerlendirilmelidir.

Bu bakış açısıyla, Jandarma personelinin her hareketinin bir halkla ilişkiler boyutu olduğunu söylemek mümkündür. Kullanılan teçhizatın kalitesinden,

personelin kılık-kıyafetine, törenlerdeki konuşmalardan, olay yerindeki araştırmanın ciddiyetine kadar tüm alanlarda yapılan faaliyetlerin paydaşların zihninde oluşan Jandarma olgusuna (*phenomenon*; Erciyes, 2021) bir katkısı olacağı açıktır. Bu nedenle, icra edilen tüm faaliyetlerin bu bakış açısıyla düşünülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, sosyal medya ve bireysel iletişim gibi halkla ilişkiler uygulamalarında çerçevenin sınırlarını belirleyecek iki temel prensipten söz etmek mümkündür: *güven* ve *caydırıcılık*. Jandarmanın uygulayacağı halkla ilişkiler faaliyeti bu iki eksen ile ticari sektörün ve diğer kamu kuruluşlarının halkla ilişkiler faaliyetlerinden ayrılmaktadır. Çünkü Jandarma halka ne iş yaptığını anlatması gereken, tanınmayan bir kuruluş değildir. Aksine, kurum kültürü yüzyıllardır sağlam temeller üzerine kurulmuş, kurumsallığı tartışılmayan ve küresel çapta bir üne sahip, tanınan ve bilinen bir kuruluştur. Bu nedenle, verilmesi gereken temel mesajlar Jandarmanın üzerine düşen vazifeyi tam, doğru ve zamanında yerine getirebilecek imkân ve kabiliyette olduğuna dikkat çeken türden mesajlar olmalıdır. Böylece, meşhur tabiriyle “dosta güven, düşmana korku” mesajları yerine ulaşacak ve halkla ilişkilerde faaliyet etkinliğinin sağlanacaktır. Bu hususa stratejik iletişim planlarında (Şatır, Sümer, Demir, 2015) ayrıntılarıyla yer verilmelidir.

Bu konuda önemli olan diğer bir husus halkla ilişkiler uygulamalarında *güven* ve *caydırıcılık* ilkelerinin *dengeli* ve *ölçülü* bir şekilde uygulanma zorunluluğudur. Çünkü Jandarma, her koşulda tarafsızlık, adalet ve hakkaniyet ilkelerinin devlet tarafındaki koruyucusu ve teminatıdır. Bu anlamda, *kadife eldiven giymiş demir yumruk yaklaşımının* (Tablo-1; CRCJ, 1975) personele doğru bir şekilde aktarılmasının halkla ilişkilerin dengeli ve ölçülü yürütülmesinde bir rehber olabileceği düşünülmektedir. Jandarma, tüm imkân ve kabiliyetini kullanarak suç oluşumunu engellemek ve suça karışmış kişileri adaletin kollarına teslim etmek ve gerektiğinde sıcak çatışmanın tüm kurallarını uygulayarak devletin anayasal düzenine karşı gelenleri etkisiz hâle getirmek görevlerini yerine getirirken bir yandan da bunları yapabilme kudretine sahip olduğunu ilan ederek suça meyilli kişilerin suç işlemekten vazgeçmelerini sağlar ve suçtan uzak olan insanların suçtan korkmalarının önüne geçmiş olur.

Bu anlayışın bir sonucu olarak, Jandarmanın uyguladığı halkla ilişkiler, esas olarak, önleyici kolluk hizmetlerinin etkisini artırmayı hedeflemelidir. Bunu açıkça ifade edince yukarıda anlatılmak istenen “diğer kuruluşlardan farklılık” kavramı yeterince açıklanmış olur. Uygulanan halkla ilişkilerin arzu edilen etkisi, iç ve dış müşteri olarak tanımlanan *paydaşlarla* sürekli ve sürdürülebilir *etkileşimi*

sağlamakla mümkün olacaktır (bu konudaki kuramsal ayrıntı için bkz. Freeman, 2015). Bu etkileşimin sağlanması, kurumsal açıdan bir gereksinim ve zorunluluktur (Güllüpınar, 2015, s. 20).

2. TOPLUM ODAKLI KOLLUK YAKLAŞIMI

Bu konu incelenirken kent merkezlerinde, bu araştırmadaki tanımıyla, kentleşmiş Jandarma sorumluluk bölgelerinde, kırsal kesimden farklı bir güvenlik ihtiyacı olduğu varsayımıyla araştırmaya başlanmıştır (Fırat, 2008). Suçun temelde ekonomik nedenleri barındıran bir yönü olduğu düşünülürse ekonomik değeri yüksek kabul edilen kent merkezlerinin farklı yaklaşımlarla güvenlik hizmetinden faydalanmasının gerekliliği daha iyi anlaşılacaktır. Suçun toplumsal ve psikolojik bir olgu olduğunun ve devletin (dolayısıyla kolluğun) önceliğinin suçu önlemek olduğunu ortaya koymak önemlidir (Küçükay, 2019). Bu açıdan bakıldığında, Jandarmanın tüm imkânlarıyla öncelikle suçu önlemeye yönelmesi gerektiği ve bunun için yaratıcı ve bütüncül çözümler getiren fikirleri öncelikle değerlendirmesi gerektiği sonucuna ulaşmak mümkündür (Kızmaz, 2019).

Tablo-1: Kadife Eldiven Giymiş Demir Yumruk Yaklaşımı

Demir Yumruk (Sert)	Kadife Eldiven (Kibar)
• Önleyici Kolluk Devriyesi • Trafik Timleri • Jandarma Komando ve Özel Harekât Birlikleri (JÖH, JÖAK) • Jandarma Asayiş Suçlarını Araştırma Timleri (JASAT) • Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) • Terörle Mücadele (TEM) • Nezarethaneler • Helikopter, silahlı insansız hava araçları (SİHA), silah sistemleri gibi teknolojiler	• Kadın Jandarma personeli • Törenler • Protokol hizmetleri • Sosyal medya • Basın ve halkla ilişkiler • Jandarma Asayiş Koordinasyon Timi (JAKOT) • Atlı Asayiş Timleri • Köpek Unsurları

Centre for Research on Criminal Justice (CRCJ). (1975). The Iron Fist and the Velvet Glove. kaynağından derlenerek Jandarma Genel Komutanlığı teşkilat yapısına uyumlu hâle getirilmiştir.

Bu yaratıcı ve bütüncül sonuca götürecek fikirlerden biri de tarihi kökenlerini İngiliz polis reformlarında bulan, Amerika'da Kırık Camlar (veya Pencereleler)

Kuramının bir yansıması olarak ortaya atılan ve dünyaya tanıtılan *Community-Oriented Policing* uygulamasıdır (Wilson ve Kelling, 1981). Bu kavram, dilimize Toplum Destekli Polis (Bozdemir ve Argun, 2011), Toplum Yönelimli Kolluk (Erciyes, 2019) ve Toplum Polisi (Sözer, 2014) şeklinde çevrilmiştir. Bu çevirilerin terim anlamını karşılama bakımından yeterli görülmesinin yanında, özellikle Erciyes (2019)'in ifadesinin Türkçe açısından daha uygun olduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, bu kavramın *Toplum Odaklı Kolluk* şeklinde kullanılmasının anlamı daha çok karşıladığı düşünülmektedir. Bu kavramın, Kızmaz (2019)'ın toplum odaklı suç önleme kavramını çağrıştırdığını belirtmek gerekir.

Konunun çıkış noktası olarak ABD'de önleyici devriye hizmetinin çoğunlukla araçlarla yapılması ve bunun bir takım olumlu yönlerinin yanında kolluğun vatandaştan uzaklaştığı yönünde bir algının gelişmesine neden olması şeklinde ifade edilmiştir (Wilson ve Kelling, 1981). Bu görevin devriye araçlarıyla yapılmasının olaylara süratle reaksiyon gösterilmesi ve memurların rahat görev yapabilmeleri gibi faydalarının yanında, memurların zaman içinde toplumsal dinamiklerden uzaklaştıkları ve bu durumun bölgedeki *durumsal farkındalıklarını* azalttığı tespit edilmiştir. Bu düşünceden yola çıkan Wilson ve Kelling (1981), devriyelerin 19. yüzyılda olduğu gibi görevlerini *yürüyerek* icra etmelerini önermişler ve böylece vatandaşla daha fazla etkileşim hâlinde olan bir kolluk birimi oluşturmayı hedeflemişlerdir.

Buradan yola çıkarak geliştirilen Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımı; suç, toplumsal düzensizlik, suç kaygısı gibi asayiş konularında toplumla kolluk arasında proaktif bir iş ortaklığı ile problem çözme tekniklerinin sistematik olarak kullanılmasını destekleyen örgüt stratejilerinin hayata geçirilmesini öngören bir felsefedir (Horizon, 2020). Dolayısıyla bu yöntem, Toplum Odaklı Kolluk yaklaşımındaki problem çözme teknikleri ve toplumsal fikir birliğini sağlamaya yönelik örgütsel stratejik dönüşüm fikirleri çerçevesinde kavramlaşmıştır.

Bu yöntemle kolluğun bir yandan toplumu ve etrafta olup biteni anlamak, diğer yandan kolluğun görünürlüğünü artırmak suretiyle suç oranlarını azaltmak gibi hedefleri ortaya konmaktadır. Toplumun devletin sağladığı güvenlik tedbirlerine (önleyici kolluk hizmetlerine) doğrudan katkı sağlamaları hedeflenmiştir. Araçlarından inmiş olan devriyeler halkla teması yüksek, bölgedeki değişimi ve farklılıkları görebilen, hayatın içindeki unsurlar hâline gelebilecektir (Police Foundation, 1981). Kolluğun sorumluluk bölgesinde görünür olmasının suçların azalmasına ve dolayısıyla vatandaşların suç kaygılarının azalmasına büyük katkısı

olacağı değerlendirilmiştir (Walker, 1984; Winkel, 1986; Community Policing Consortium, 1994). Bu düşünce, kolluk işlemlerinin görünürlük, ihbara cevap verme süresi ve suç işlemenin gerektirdiği motivasyon unsurları gibi faktörlerle formülize edildiği nicel bir araştırmalar ile ortaya konmuş; fiziki görünürlüğün suçlarda genel bir azalma sağladığı ortaya konmuştur (Weisburd, 2016; Borovec, Balgaç ve Mraović, 2019).

Bunun yanında, kolluğun görünür olmasıyla suç oranlarındaki azalmanın doğrudan ilişkili olmadığını ortaya koyan araştırmalar da mevcuttur (Doyle, Frogner, Andershed ve Andershed, 2016). Hatta ABD’de bu uygulamaya başladıktan kısa bir süre sonra, yaya devriyelerin suç oranlarında bir azalma sağlanamadığı tespit edilmiş ve sistem sorgulanmaya başlanmıştır (Wilson ve Kelling, 1981). Yine de kolluğun sorumluluk bölgesinde olup bitenden haberdar olması ve olaylar büyümeden gerekli tedbirleri alabilmesi için vatandaşın içinde, halkla bütünleşmiş bir örgüt olması önemlidir.

Çünkü güvenlik, toplumun kolektif ihtiyacı olduğu için bireyler bu konuda söz sahibi olmak ve katkı sunmak isteyebilirler. Bu bağlamda, Türk toplumunda olduğu gibi Amerikan toplumunda da mahallelerin bazı ileri gelenleri o bölgenin güvenliği konusunda kendilerini sorumlu hissederler. Türk kültüründe *mahallenin delikanlısı* veya *mahallenin ağabeyi* olarak yerleşmiş olan kavram, İngilizce literatürde *community watchman* veya *vigilante* olarak ifade edilmektedir. İşte, Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımında tam da bu kişilerin gönüllü olarak kolluk personeline yardımcı olmaları, hatta onların yerine, kurallara uygun bir şekilde emniyet ve asayiş sağlamaları hedeflenmiştir (Wilson ve Kelling, 1981).

Bu yaklaşımdaki bir başka amaç da insanların zihninde sağlam bir güvenlik algısı (*perception*) oluşturmaktır (Wilson ve Kelling, 1981). Bu güvenlik algısının oluşturulmasında kilit rol oynayacak bir takım gerekliliklerin yerine getirilmesi önemlidir. Bunlar; kurumsal ciddiyet, istenen bilginin düzenli ve etkili bir şekilde yayılmasını sağlamak, emniyet ve asayiş için makul ölçülerde kaynak ayırmak ve güvenlik konusundaki tüm paydaşların koordinasyon ve iş birliği içinde olmalarıdır (Joewono ve Kubota, 2006). Tüm bu hususlar sadece önleyici kolluk devriyelerini yaya hâle getirerek kazanılamaz. Yaya ve iletişim konusunda uzmanlaşmış, inisiyatif sahibi bir yapılanmanın yanında, bütünsel ve kapsamlı bir yaklaşımla tüm kolluk teşkilatının ve emniyet ile asayişten sorumlu ve ilgili tüm birim ve bireylerin katkısının bu gayretin içine dahil edilmesi gerekmektedir.

Nihai olarak bu konuda ne kadar eleştiri yapılırsa yapılsın, Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımı, demokratik idare anlayışının bir gereğidir (Casey ve Pike, 2009;

Gültekin ve Gültekin, 2011, s. 108). Bu demokratik anlayış içinde vatandaşın kolluğun hareket tarzını ve operasyonlarını nasıl yürüteceği konusunda dolaylı ve olumlu katkılarının dinlenmesi ve beklentilerinin doğru anlaşılması adına onlarla iç içe olunması önemsenmelidir. Sorumluluk bölgesinde emniyet ve asayiş sağlama görevi olan kolluk vatandaşa gitmezse vatandaş hayatın normal akışı içinde büyük bir sorun olmadıkça kollukla iletişime geçmeye gerek görmez. Bu nedenle Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımı, güvenlik konusundaki paydaşların uygulamalara dâhil edilmesi açısından hayati öneme sahiptir.

3. JANDARMA ASAYİŞ KOORDİNASYON TİMİ (JAKOT)

Toplum odaklı kolluk yaklaşımının Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde ayrı bir birim tarafından uygulanması belirli zamanlarda gündeme gelmiştir. Ancak bu uygulamanın özel bir kadro ile uygulanması bu zamana kadar gerekli görülmemiş; tüm Jandarma personelinin zaten halkla ilişkiler konusunda uzman olması gerektiği görüşü hâkim olmuştur. Haklı olarak, Jandarma Genel Komutanlığının şimdiye kadar geliştirdiği politika ve uygulamaların Toplum Odaklı Yaklaşımla uyumlu olduğunu söylemek mümkündür.

Bununla birlikte, özellikle kent merkezlerinde görev yapan Jandarma birimlerinin sayısal bakımdan daha etkili olabilmesi için bir strateji değişikliğine ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacı tetikleyen yasal ve demografik gelişmelere dikkat çekmek yerinde olur.

Öncelikle, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'nda yapılan değişiklik, Jandarmanın görev ve sorumluluk bölgesini sadece Polis sorumluluk bölgesi dışındaki bölgeler olmaktan çıkarmış, belediye sınırları içinde olmakla birlikte hizmet gerekleri bakımından uygun görülen yerlerin Jandarma sorumluluk bölgesi olabileceği hükmünü getirmiştir. Aynı maddenin devamında, İçişleri Bakanının kararıyla bir il veya ilçenin tamamının Polis ya da Jandarma görev ve sorumluluk alanı olarak belirlenebileceği belirtilmiştir (2803, md. 10).

Böylece, Jandarma Genel Komutanlığının kentleşmiş sorumluluk bölgelerine yönelik bir strateji değişikliğini düşünmesi de kaçınılmaz bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır. Çünkü kırsal bölgelerdeki güvenlik ihtiyacı ile kentleşmiş bölgelerdeki güvenlik ihtiyacı aynı olmayacaktır. Bu nedenle, stratejik açıdan Karakol Yönetimi konusundaki standartlaşma düzeyinin yeniden değerlendirilerek farklı ihtiyaçlara farklı çözümlerle yaklaşmak daha doğru bir hareket tarzı olabilir.

Buradan yola çıkılarak kırsal bölgelerde hizmet veren Jandarma Karakollarının kentleşmiş bölgelerde aynı şekliyle uygulanmaması gerektiği ve Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımını güçlendirecek farklı bir birim kurulması düşüncesini açıklamak gerekir. İlk olarak, kırsal bölgelerde nüfus, yüz ölçümüne orantısız bir şekilde dağılır. Türkiye yüz ölçümünün yaklaşık %90'ında nüfusun yaklaşık %20'si yaşamaktadır. Bu da Jandarmanın bu bölgelerde görünürlüğünü yüksek seviyede tutmasını güçleştirmekte ve *proaktif kolluk yaklaşımlarının* uygulamasını büyük ölçüde sekteye uğratmaktadır. Bu nedenle, bazı durumlarda *reaktif tedbirlerin* daha etkili olduğu ve buna bağlı olarak teşkilatlanmanın, hizmetlerin aynı birimlerde birleştirilmesi esasında *durumsallık yaklaşımıyla* şekillendiği bir durum ortaya çıkmaktadır (Yıldız ve Türköz, 2022).

Yani, yukarıda belirtildiği gibi, toplum odaklı kolluk yaklaşımı gibi faydalı olduğu değerlendirilen yaklaşımlar; hizmetin içinde tüm Jandarma personeli tarafından uygulanmaya özen gösterilmekle birlikte gerçek manada bir yoğunlaşma olmadığını ifade etmek de yanlış olmayacaktır. Yine de kırsal bölgelerde Toplum Odaklı Yaklaşımların hayata geçmesinin daha kolay görüldüğü ve şimdilik bunun için ayrı bir birim teşkil edilmesinin gerekli olmadığını ifade etmek yerinde olacaktır.

Oysa kentleşmiş sorumluluk bölgelerinde, vatandaşla iletişime geçmek kalabalık bir nüfusun nispeten daha küçük bir yüz ölçümünde toplanması ve artan güvenlik ihtiyacı bakımından daha gerekli görünmektedir. Bu açıdan bakıldığında, yeni bir kadroya ihtiyaç duyulmuştur. Bu konuda uygulanan farklı yaklaşımlar analiz edilerek bahsedilen kadronun kurulmasında kaynakların verimli ve etkili kullanılmasına özen gösterilmiş ve öncelikle üç kişiden oluşan çekirdek bir kadro olması gerektiği değerlendirilmiştir.

3.1. Kurulacak Yeni Birimin Adının Bulunması

Birinci Sınıf Jandarma Karakolları (Yıldız ve Türköz, 2022) için kurgulanmış olan Jandarma Asayiş Koordinasyon Timine bu adı bulmak için basit bir ölçme aracı geliştirilmiştir. Bu ölçme aracı, Jandarma Genel Komutanlığında görevli devlet memurlarına anket şeklinde uygulanarak *community policing* teriminin, hayata geçirilmesi düşünülen konsept bağlamında çağrıştırdığı kelime ve kelime öbeklerini yazmaları istenmiştir. Örneklemin devlet memurlarından seçilmesinin nedeni, hem Jandarma literatürüne hâkim olmaları, hem de sivil hayata Jandarma gözüyle değil sivil vatandaş gözüyle bakabilmeleridir. Burada örneklem istatistiği bilinçli olarak paylaşılmamıştır.

Bu anket metni ve verilen cevaplardan oluşturulan düşünce haritası ile *serbest çağrışım yöntemi* ve *beyin fırtınası* teknikleri kullanılarak Jandarmanın uygulayacağı *community policing* hizmetlerinin en kapsamlı ve açıklayıcı hâliyle *Jandarma Asayiş Koordinasyon Timi* şeklinde ifade edilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, bu konuda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Mesleki Yeterlilik Kurumunun ulusal meslek standartlarını yayınladığı örün sitesinden *iletişim, koordinasyon, ilişki* ve *halkla ilişkiler* anahtar kelimeleriyle yapılan aramada sadece bir sonuca ulaşılmıştır: Kurumsal İletişim Uzmanı (6. Seviye). JAKOT için düzenlenmesi gereken ulusal meslek standardı ise daha fazla yüz yüze ve sahada çalışma gereksinimi olan birinci seviyeye denk gelmektedir ve henüz böyle bir düzenleme bulunmamaktadır (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2021).

3.2. Personel Sayısı ve Niteliği

Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımı'nın kurum ihtiyacı ve eldeki kaynaklara göre farklı şekillerde kurgulanabileceği açıktır. Bu konsept farklı kolluk teşkilatlarında birbirinden farklı şekillerde uygulanmıştır. Ancak, JAKOT konseptinin geliştirilme sürecinde endüstri mühendisliğinin temel bir ilkesi olan etkinlik ve verimlilik ilkelerine (Telsang, 1998, s. 249) odaklanıldığından halkla ilişkiler sistemini, önleyici hizmetler sisteminin en önemli destek mekanizması şeklinde kurgulayan JAKOT uygulamasında, insan ve zaman kaynakları etkinliği ile görev maliyetinin verimliliğinin yüksek olacağı değerlendirilmiştir.

Bu nedenle, öncelikle Birinci Sınıf Jandarma Karakol Komutanlıklarında uygulanacak olan JAKOT, kalabalık bir teşkilat yerine sadece üç Jandarma personelinde oluşan çekirdek bir birimdir. Bu timlerde görev yapacak personelin özel seçimle göreve getirilmesi ve belirli bir süre geçerliliğe sahip olacak halkla ilişkiler sertifikası ile sertifikalandırılması öngörülmüştür. Sertifika süresi dolan personelin göreve devam etmek istemesi hâlinde eğitimini güncellemesi gerekecektir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2021).

Bu seçimde aranacak temel nitelikler ile arzu edilen niteliklerin açıkça ortaya konması önem arz etmektedir. Temel olarak bu göreve seçilecek personelin iletişim becerisinin kaliteli ve doğal bir yetenek olarak personelde bulunması beklenir. Böyle olsun veya olmasın, personel seçildikten sonra özel bir eğitime tabi tutulacaktır. Bu eğitimin de kapsamlı bir şekilde planlanması gerektiğini ve

bireysel iletişimden grup iletişimine, iknadan fotoğrafçılığa uzanan geniş bir yelpazeyi içermesi gerektiğini belirtmek gerekir.

3.3. Kadın Jandarma Personeli

Personel seçimi konusundaki bir başka önemli konu da bu timlerde kadın personel görevlendirilmesidir. JAKOT personelinden birinin kadın olması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu konu ayrıntılarıyla incelenerek bölgenin demografik dokusu ile kadın ve çocuklarla ilgili olayların yoğunluğuna bağlı olarak her Karakol bölgesinde ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Konuya kadın araştırmaları literatüründen bakıldığında hizmette cinsiyet eşitliği (Dinçer, 2014, s. 41), kadroda cinsiyet eşitliği ve fırsat eşitliği (Olgıati, Shapiro, Bodlin ve Verborgh, 2002, ss. 81-82; Squires, 2007, s. 144; Smith ve Villa, 2010; Taneja, Pryor, ve Oyler, 2012), kadın dikkatinden faydalanma (Rosener, 1997, s. 90), kadın ve çocuklara yaklaşım ve kadife eldiven (CRCJ, 1975, ss. 132-134) gibi yönetsel gereklilikler nedeniyle kadın personelin bu timde bulunmasının faydalı olacağı düşünülmüştür.

3.4. Asayiş Koordinasyon Timinin Görevi

Özel seçimle belirlenen ve göreve yönelik ayrıntılı bir eğitime tabi tutulan JAKOT'un görevi, vatandaşla *yakın* ve *sürekli* bir ilişki kurmaktır. Buradaki *yakınlık* ile ifade edilmek istenen düşünce, görüşmeye harcanan zaman ve görüşmenin niteliği bakımından değerlendirilmelidir.

Çünkü esas itibarıyla, JAKOT doğrudan suç önleme ve suç araştırma sorumlulukları bulunmayan ve tek görevi vatandaşla ilişki geliştirmek olan bir birimdir. JAKOT personeli, vatandaş ve kurum yetkililerine yaklaşımlarında onların emniyet ve asayiş konusundaki kaygılarına odaklanır. Bu bağlamda, JAKOT'un vazifesi üç ana başlıkta toplanır: (1) hedef kitleyi dinlemek, (2) insanların kaygıları konusundaki tedbirlerin alınmasına katkı sunmak amacıyla vatandaş kaygılandırıran hususları Karakol Komutanına iletmek ve (3) yersiz kaygıları gidermek amacıyla alınan tedbirler konusunda gerekli mesajları hedef kişilere anlatmaktır. Bu görevleri kısaca *dinle-ilet-anlat* şeklinde özetlemek mümkündür.

Bu özellikleri itibarıyla JAKOT, Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımı'na ait yukarıda açıklanan problem çözme tekniklerine yoğunlaşma ve toplumsal fikir birliği sağlama gayretlerini tam anlamıyla yerine getirmiş olacaktır. Böylece, JAKOT'un kurumsal fonksiyonu öncelikle, önleyici kolluk hizmetlerinin destekleyicisi ve bütünleyicisi olarak konumlandırılmış olacaktır. Bunun ötesinde, Jandarma personelinin uyguladığı davranış biçimlerinin Jandarmanın Halkla İlişkiler konseptine uygun olarak gözlemlenmesi ve kontrol altında tutulmasını sağlamak bakımından Karakol yönetiminin tamamında önemli bir etkisi olacağı

öngörülmektedir (Şekil-1). Aksi takdirde, vatandaşla iletişime geçmenin risk yönetimi kaygılarıyla geçici bir çözüm olmaktan öteye gidemeyeceği açıktır.

3.4.1. Dinle

Suç eğilimi olmayan normal insanlar¹ doğal olarak suçtan korkarlar (Lee ve Farrall, 2008). Bu korkunun (veya kaygının) giderilebilmesi için öncelikle bu kaygıların kaynağının doğru anlaşılması gerekir. Bunun için toplumun her kesiminden, mümkün olduğu kadar çok kişiye (ideal olarak herkese) kulak verilmesi, toplumun bu konudaki düşüncelerinin anlaşılması bakımından önemlidir. Dinleme eyleminin hayatın olağan akışı içinde, doğal bir hâl alması gerekir. Böylece, her şeyden önce eğer varsa sorunların sebebi anlaşılacak, muhtemel çözüm yollarının geliştirilmesi için gerekli adımlar atılabilecektir.

Elbette, başta Karakol Komutanı olmak üzere önleyici devriye; trafik, kadın ve çocuk suçlarını önleme gibi görev ve sorumlulukları olan birimlerin vatandaş dinleme görevlerinin olduğu açıktır. Ancak burada önemle üzerinde durulması gereken husus; etkileşim içinde olduğu şahsa birkaç gün sonra idari veya cezai bir işlem yapmak durumunda kalmayacak, suç araştırma ve suç önleme sorumluluğu bulunmayan bir Jandarmanın vatandaş dinlemesidir. Böylece, vatandaş dinlerken *tarafsızlık ilkesi* mümkün olduğunca korunarak sorunlar daha objektif bir şekilde anlaşılabilir.

Şekil-1: Birinci Sınıf Jandarma Karakol modelinde JAKOT'un konumu (Yıldız ve Türköz, 2022 kaynağından uyarlanmıştır.)

¹ Buradaki ifade toplumun ayrıştırılmasına veya suç işleme eğiliminin etiketlenmesine yönelik ayrımcı bir ifade olarak anlaşılmamalıdır. Suç işlemeye meyilli ve normal insan ayrımı kriminoloji literatüründe, suçun ve toplumun incelenmesinde sıkça başvurulmuş önemli bir tanımdır (Siegel, 2006, ss. 8-11).

Bu konuda vatandaş dinlerken nelere dikkat edilmesi gerektiği, vatandaş dinlemenin önemi, JAKOT'un vatandaşla etkileşiminde görüşmenin ne kadarlık bölümünün dinlemeye ayrılması gerektiği gibi konuları diğer araştırmacılara bırakmak daha faydalı olacaktır.

3.4.2. İlet

JAKOT, halkla etkileşimi ve sorumluluk bölgesinde yaptığı gözlemleri sonucu sorumluluk bölgesinin toplumsal dinamikleri ile suç potansiyeli hakkında derin bir öngörüye ve bilgiye sahip olacaktır. Bu konuda, bireysel hakların ve dokunulmazlıkların korunmasını gözeterek Karakol Komutanını bölgede alınması gereken kolluk tedbirleri konusunda sürekli olarak aydınlatacaktır. Sunduğu raporlarla hem komutanların vatandaşın kaygıları ve beklentileri konusunda öngörü sahibi olmasını sağlar, hem de bölgede suç işlenmesini engellemek için yeni tedbirler geliştirmesine yardımcı olur. Böylece yukarıda da ifade edildiği gibi, JAKOT'un faaliyetlerindeki önleyici kolluk hizmetlerinin destekleyicisi ve bütünüleyicisi olma fonksiyonu tam olarak yerini bulacaktır.

3.4.3. Anlat

JAKOT faaliyetlerinin nihai aşaması, etkileşim kelimesinin anlamının yerine oturmasını sağlayan, yapılan kolluk faaliyetlerinin suç kaygısına çözüm olduğunu veya olacağını vatandaşa en etkili lisanla ve yöntemle anlatmaktır. Buradaki anlatım sözlü, sözsüz, yazılı ve görsel tüm imkânlardan istifade edilerek gerçekleştirilmelidir.

Her ne kadar *anlat* deyince ilk akla gelen sözlü anlatım olsa da JAKOT'un tüm iletişim boyutlarını (Mar ve Sall, 1999, ss. 15-28; Koca ve Erigüç, 2017, s. 796) etkili bir şekilde kullanabilmesi gerekir. Yoksa bu mesajlar bir şekilde zaten vatandaşa anlatılmaktadır. Ancak, mevcut uygulamalardaki bu anlatım, kimi zaman gecikebilir kimi zaman hedefini bulamaz kimi zaman da yanlış anlaşılabilir. Böyle hataların duruma, iş yoğunluğuna, bireysel çaba ve yetkinliklere bağlı olarak meydana gelmesi ihtimal dâhilindedir. Ancak JAKOT; mesajların doğru, zamanında ve etkili aktarılması konusunda uzmanlaşmış bir çekirdek kadro olarak arzu edilen hedefe ulaşma imkânını ve ihtimalini artıracak değerlendirilerek oluşturulmuş bir birimdir.

Bunun için JAKOT'un öncelikle görüşme planlarına ihtiyacı olacaktır. Bu planı kendi tecrübelerine dayanarak oluşturabileceği gibi karakol komutanının veya diğer

personelin görüşlerini değerlendirerek de oluşturabilir. Planın bu şekilde uygulanması daha faydalı olabilir. Yine de JAKOT, durumsal yaklaşım çerçevesinde anlık görüşmeleri de planına dâhil etmesi gerekebileceğini aklından çıkarmamalıdır. Çünkü insan davranışları ve buna bağlı olarak insan ilişkileri, doğası gereği kimi durumlarda öngörülemeyen bir yapıya sahiptir (Scriven, 1964; Turnaturi, 2007) bu nedenle insan ilişkilerinin yönetimi, gelişen koşullara ayak uyduracak esnekliğe sahip olmayı gerektirir.

Bu çerçeveden bakıldığında JAKOT'un görev alanının keskin sınırlarla belirlenmesi her ne kadar insan ilişkilerinin doğası ile uyumuyor gibi görünse de *etkileşim* faaliyetlerinin karakol idaresinin içinde bulunduğu güvenlik ortamındaki belirsizlik (Tarık, Avaner ve Özgür, 2019, s. 28) içinde kaybolmaması amacıyla bu sınırların ifade edilmesinde fayda görülmüştür.

Buraya kadar JAKOT görev alanı ana hatlarıyla izah edilmiştir. Bu görev alanı uygulama içinde daha da gelişecek; zamanın iyileştirici etkisi ve personelin özverili çalışmalarıyla kamu yönetimindeki marka değerini layıkıyla bulacaktır.

4. FARKLI BİR UYGULAMA: NATO ÖRNEĞİ

Her ne kadar bir kolluk kuvveti olmasa da NATO'nun uygulamasına bu araştırmada yer vermek faydalı olacaktır. Ayrıca Jandarmanın kurumsal kültürünün temelindeki askerlik anlayışı sayesinde bazı konuları askerlik kültürü ile açıklamak daha kolay olmaktadır. JAKOT kadrosu, NATO'nun toplumla bütünleşme gayretlerinde uyguladığı çekirdek kadrolardan esinlendiği için aktarılmaya değer görülmüştür.

Yakın geçmişteki toplum odaklı ilk uygulama, Bosna-Hersek Barışı Koruma Kuvveti olan SFOR bünyesinde, kışla dışında sivil evlerde konuşlanmış, müstakil küçük birimler şeklinde kurulan LOT (*Liaison and Observation Team*-İrtibat ve Gözlem Timi) uygulaması ile başlamıştır. Bu uygulamanın etkinliği ve faydaları üst yönetim tarafından kıymetli görüldüğü için kısa sürede tüm EUFOR bünyesinde yaygın hâle gelmiş ve bu konsept daha sonra Kosova'da LMT (*Liaison and Monitoring Team*-İrtibat ve İzleme Timi) adı altında uygulanmaya başlanmıştır. Türk Görev Kuvveti de bu yapının ilk uygulayıcıları arasındaki yerini almıştır.

Buradaki temel amaç, savaş düzenindeki ileri karakol mantığıyla halkla ve yerel kurumlarla güçlü ve sağlam bağlar kurarak meydana gelmesi muhtemel toplumsal

olaylar veya halkın rahatsızlık duyduğu konularda önceden bilgi sahibi olmaktır. Görev alanı net bir şekilde ve ustaca belirlenmiş (KFOR, 2012, ss. 98-99; Lynch, 2020, s. 6) olan bu timler altı kişi civarındadır ve görüşmelerini iki-üç kişi hâlinde yaptıkları için JAKOT'un kadrosuna benzemektedir.

Ancak JAKOT'un LOT ve LMT konseptinden ayrıldığı ve JAKOT konseptini özgün kılan birkaç önemli nokta mevcuttur. Öncelikle, LOT/LMT konseptinde amaç yerel halktan bilgi almaktır. Her ne kadar istihbari bir görev olmadığı ifade edilse de esas amacın bilgi almak olduğu göz önüne alındığında, bunun gerçekçi olmadığı düşünülebilir. Görüşmelerin sonunda hazırlanan günlük rapor ile aylık güncellenen raporlar şahsi veriler içermektedir. Böylece hazırlanan nüfus haritaları tamamen istihbari amaçlıdır. Oysa JAKOT'un iletişimi karşılıklıdır. JAKOT, bilgi almaktan çok temas etme amacı güder ve JAKOT'un aldığı görüşler kadar aktardığı görüşler ve mesajlar da görevinin temel parçasıdır. Bu nedenle, JAKOT daha samimi bir ortamın oluşmasına katkı sunar.

Diğer bir farklılık da halkın görüşlerinin alınmasında ve görüşme biçiminde yatmaktadır. LOT/LMT personeli görüştükleri kişilerin siyasi ve dini eğilimleri hakkında da bilgi sahibi olmaya çalışarak bu bilgileri raporlamaktadırlar. Oysa JAKOT'un tek kaygısı vatandaşın güvenlik uygulamalarına doğrudan katılımını sağlamak ve onların görüşlerini suç önleme uygulamalarında hayata geçirmektir. Bu nedenle şahsi verilerin araştırılması ve depolanması söz konusu değildir. Bu da JAKOT'u bu konuda LOT/LMT konseptinden ayıran önemli bir özelliktir.

Tüm bunlara rağmen, LOT/LMT uygulamasının savaştan çıkmış ülkelerde ve askerî bir teşkilat olan NATO tarafından uygulandığı göz önünde bulundurularak bölgede huzurun ve barışın korunmasına önemli katkılarının olduğunu özellikle vurgulamak gerekir. Yerel halkın ve yetkililerin NATO'ya güvenmelerini sağlayan ilk temas noktası olması ve LOT/LMT personelinin bireysel ilişkileri güçlü ve samimi bir şekilde sürekli kılmak için harcadıkları çabalar neticesinde bölgenin nabızı tutulmaktadır. Bu bakımdan bu uygulamanın değerli bir girişim olduğunu belirtmek yerinde olur.

SONUÇ

Bu çalışma ile Jandarma Genel Komutanlığının vizyonuna önemli bir katkı sunmak amaçlanmıştır. Çalışmada ilk olarak halkla ilişkilere stratejik seviyeden nasıl bakılması gerektiği ile ilgili görüşler ortaya konmuş ve Toplum Odaklı Kolluk Yaklaşımının teorik yapısına değinilmiştir. Bu uygulamaların Jandarma bünyesinde

her fırsatta uygulanan ve karakol personelinden atlı asayiş birimlerine kadar çeşitli alanlarda gösterilen faaliyetlerde bilinen bir konsept olduğu açıklanmıştır.

Sadece Toplum Odaklı Kolluk prensipleri çerçevesinde görev yapacak ve sahadaki faaliyetleri stratejik halkla ilişkiler prensiplerine uygun hâle getirecek bir yapının karakol sorumluluk bölgesindeki suçların önlenmesine, yani önleyici hizmetlere doğrudan katkısının olacağı değerlendirilmiştir. Bu hususun, JAKOT'un sistem içindeki yerini anlamak açısından vurgulanması önemlidir.

Elbette, kolluk yönetimini ilgilendiren diğer hususlarda olduğu gibi bu konuda da farklı yaklaşımlar, tasarımlar ve kurgular yapmak mümkündür. Çünkü doğası gereği sosyal olgular, bünyesinde sınırsız olasılıklar barındıran ve bu nedenle her durumda matematiksel katılıkla öngörülemeyen bir yapı sergilemektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, sorunların doğru olarak anlaşılması ve amaca yönelik olan çözümlerin ortaya konarak mevcut imkânlar ölçüsünde, geçmişten edinilen tecrübeler ışığında modellenmesi, kurumları ve örgütleri sorunların çözümüne daha fazla yaklaştıracaktır. Bu nedenle, bu araştırmanın ve buna benzer araştırmaların değerlendirilmesinde bu hususların göz önünde bulundurulması önemlidir.

Bu konu ile ilgili gelecekte yapılacak araştırmalarda, vatandaş dinlerken nelere dikkat edilmesi gerektiği, dinlemenin önemi, JAKOT'un vatandaşla etkileşiminde görüşmenin ne kadarlık bölümünün dinlemeye ayrılması gerektiği, JAKOT'un Jandarmanın suç önleme yeteneğine katkıları, JAKOT'un Jandarmanın stratejik hedeflerine ve vizyonuna katkıları gibi konuların araştırılması alanyazına değerli katkılar sunacaktır.

Sonuç olarak diğer kurumlardaki benzer uygulamalardan farklı yapılar ve yaklaşımlar içerdiği için özgün bir yapıda tasarlanmış olan Jandarma Asayiş Koordinasyon Timlerinin Jandarmanın suç önleme konusundaki ufkunu açacağını ve vatandaşla olan etkileşim gücünü artıracığını özellikle ifade etmek gereklidir. Bu yapı ile etkili ve güçlü bir iletişimin sağlanacağı değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

- 2803 sayılı Jandarma teşkilat, görev ve yetkileri kanunu. (2016). Resmi Gazete.
- Ak, T. (2021). Yapay zekâ teknolojileri, güvenlik ve kolluk kuvvetinin suç önleme faaliyetleri. *SDE Akademi Dergisi*, 1(1), 120-140.
- Alaajel, A. M. (2005). A case study of police public relations in the United Arab Emirates Ministry of Interior. University of Leicester, Doktora Tezi.
- BİLKARDES. (2021). *J.Gn.K.lığı bilimsel karar destek analiz faaliyetleri - 2020*. (Hizmete Özel). Ankara: J.Gn.K.lığı Basımevi.
- Borovec, K., Balgaç, I., ve Mraović, I. C. (2019). Police visibility as an influencing factor on citizens' perception of safety. *Journal of Criminal Justice and Security*, (2), 135-160.
- Bozdemir, S. ve Argun, U. (2012). *Suç Önleme Sempozyumu Bildiriler Kitabı 2011*. Bursa.
- Canpolat, N., Kısacık, A. ve Byashimov, G. (2013). Kurumsal iletişimde iki stratejik alan: pazarlama ve halkla ilişkiler üzerine bir değerlendirme. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 259-274.
- Casey, J. ve Pike, D. (2009). Fit for purpose: working with the community to strengthen policing in Victoria, Australia. D.Wisler ve I.D.Onwudiwe (Ed.) (ss.373-401), *Community policing: international patterns and comperative perspectives*. Boca Raton: CRC Press.
- Centre for Research on Criminal Justice (CRCJ). (1975). *The Iron Fist and the Velvet Glove*. ABD: Centre for Research on Criminal Justice.
- Collin, A. (2009). Multidisciplinary, interdisciplinary, and transdisciplinary collaboration: Implications for vocational psychology. *International Journal For Educational and Vocational Guidance*, 9(2), 101-110.
- Community Policing Consortium. (1994). *Understanding community policing: a framework for action*. Publicity Manager: ABD.
- Darıcı, S. ve Akçay, E. (2020). İç güvenlik yönetiminde halkla ilişkiler perspektifinden genel kolluk uygulamaları ve ikna. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 6(1), 250-261.

- Dinçer, O. (2014). *Eşitlik tahayyülünün müsterek kurgusu: birleşmiş milletler kadının statüsü komisyonunun çalışma öncelikleri ve çıkan politika metinleri üzerine bir analiz*. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Doyle, M., Frogner, L., Andershed, H., ve Andershed, A. K. (2016). Feelings of safety in the presence of the police, security guards, and police volunteers. *European Journal On Criminal Policy And Research*, 22(1), 19-40.
- Erciyes, E. (2019). Türkiye'de İç Güvenliğe Kültürel Bakış. Avaner T., Zengin O. (Ed.), *Türkiye'de İç Güvenlik Yönetimi* (ss. 365-378). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Erciyes, E. (2021). The Phenomenological Perception of Law Enforcement Praxis. *Beytulhikme Int J Phil*. 11(1),187-197.
- Erdemoğlu, Ö. (2007). *Jandarmanın halkla ilişkileri ve etkileşimli bir uygulama*. Ankara Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Fawcett, J. (2013). Thoughts about multidisciplinary, interdisciplinary, and transdisciplinary research. *Nursing Science Quarterly*, 26(4), 376-379.
- Fırat, A. S. (2008). Yoksulluk, kentlerde suç artışı ve kent merkezlerinde özel güvenlik hizmetleri verilmesi. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(3), 201-228.
- Freeman, R. E. (2015). Stakeholder theory. *Wiley encyclopedia of management*, 1-6.
- Güllüpınar, H. (2015). Stratejik iletişim bağlamında Türkiye'deki halkla ilişkiler bölümlerinin ders müfredatları üzerine bir inceleme. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 3(1), 17-35.
- Gültekin, S. ve Gültekin, R. (2011). Toplum destekli polislik: sorun mu çözüm mü. *Türk İdare Dergisi*, 470, 93-112.
- Horizon 2020 Report. (2020). *Comparative analysis report of community policing policies and best practice*. Grant agreement ID: 653811. EU CITYCoP.
- Jandarma Genel Komutanlığı. (2021). *2020 yılı faaliyet raporu*. http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/5M7Jg+20_FP_JANDARMA_GENEL_KOMUTANLIGI_2020_YILI_FAALİYET_RAPORU.pdf Erişim Tarihi: 11 Temmuz 2021.

- Jandarma Genel Komutanlığı. (2021). *JGKS 27-2 Kent tipi jandarma karakol komutanlığı konsepti*. (Hizmete Özel). Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı Basımevi.
- Joewono, T. B. Ve Kubota, H. (2006). Safety and security improvement in public transportation based on public perception in developing countries. *IATSS Research*, 30(1), 86-100.
- KFOR XVI. (2012). *Photobook 2012*. NATO Müşterek Kuvvetler Komutanlığı. Napoli, İtalya.
- Kızmaz, Z. (2019). Suç nasıl önlenbilir? bütüncül bir model gereksinimi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (46), 285-307.
- Koca, G. Ş., ve Erigüç, G. (2017). İletişim yeterlilik ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(4), 789-799.
- Küçükay, P. A. (2019). Suç önleme stratejileri ve güvenlik politikalarına psikolojik bir bakış. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (38), 343-392.
- Lee, M. ve Farrall, S. (Ed.). (2008). *Fear of crime: Critical voices in an age of anxiety*. Routledge: ABD.
- Lombardo, T. (2010). Multidisciplinary and interdisciplinary approaches to futures education. *Journal of Future Studies*, 14(4), 121-134.
- Lynch, B. (2020). *KFOR Chronicle: the magazine for KFOR people*. 2020:10.
- Mar, H. ve Sall, N. (1999). *Dimensions of communication*. ABD.
- Mesleki Yeterlilik Kurumu. (2021). https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&dil=1. Erişim Tarihi: 27 Şubat 2021.
- Motschall, M., ve Cao, L. (2002). An analysis of the public relations role of the police public information officer. *Police Quarterly*, 5(2), 152-180.
- Olgıati, E., Shapiro, G., Bodlin, R. P., ve Verborgh, E. (2002). Promoting gender equality in the workplace. *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions* (Ed.). Dublin.
- Police Foundation, (1981). *Newark Foot Patrol Experiment*. Newark, ABD.
- Rosener, J. B. (1997). *America's competitive secret: women managers*. Oxford University Press on Demand.

- Savage, S. P. (2007). Neighbourhood policing and the reinvention of the constable. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 1(2), 203-213.
- Scriven, M. (1964). An essential unpredictability in human behavior. *US Information Agency, Voice of America Forum*, ABD.
- Siegel, L.J. (2006). *Criminology*. Kanada: Thomson Learning.
- Smith, M., ve Villa, P. (2010). The ever-declining role of gender equality in the European Employment Strategy. *Industrial Relations Journal*, 41(6), 526-543.
- Sözer, M. A. (2014). *Toplum Destekli Polislik; Toplum, Suç ve Güvenlik*. Ankara: Adalet yayınevi.
- Squires, J. (2007). *The new politics of gender equality*. ABD: Macmillan International Higher Education.
- Şatır, Ç. K., Sümer, F. E., ve Demir, Z. G. (2015). *Stratejik halkla ilişkiler ve uygulamaları*. Ankara: Nobel.
- Taneja, S., Pryor, M. G., ve Oyler, J. (2012). Empowerment and gender equality: The retention and promotion of women in the workforce. *Journal of Business Diversity*, 12(3), 43-53.
- Tarık, A. K., Avaner, T., ve Özgür, E. (2019). Günümüzün iç güvenlik ve kamu yönetimi yaklaşımı bağlamında örnek bir jandarma subay akademik eğitimi ve kariyer modeli. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi*, 13. *Uluslararası kamu yönetimi sempozyumu bildirileri özel sayısı*. 24-41.
- Telsang, M. T. (1998). *Industrial engineering and production management*. ABD: S. Chand Publishing.
- Theaker, A. (Ed.). (2012). *The public relations handbook*. ABD: Routledge.
- Turnaturi, G. (2007). *Betrayals: The Unpredictability of Human Relations*. çev. Cochrane, L.G. Chicago: University of Chicago Press.
- Van den Besselaar, P., ve Heimeriks, G. (2001, July). Disciplinary, multidisciplinary, interdisciplinary: concepts and indicators. *ISSI* (ss. 705-716).
- Wade, P. (2009). *One Team ... One Goal*. 69th Public Affairs Detachment. <https://www.dvidshub.net/news/printable/37629>. Erişim Tarihi: 31 Mart 2021.
- Walker, S. (1984). "Broken Windows" and fractured history: The use and misuse of history in recent police patrol analysis. *Justice Quarterly*, 1(1), 75-90.

- Weisburd, S. (2016). Police presence, rapid response rates, and crime prevention. *Review of Economics and Statistics*, 1-45.
- Wilson, J. Q., ve Kelling, G. L. (1982). Broken windows. *Atlantic monthly*, 249(3), 29-38.
- Winkel, F. W. (1986). Reducing fear of crime through police visibility: A field experiment. *Criminal Justice Policy Review*, 1(4), 381-398.
- Yıldız, C. ve Türköz, G. (2022). Stratejik yönetimde bir örgütsel dönüşüm örneği: kentleşmiş bölgelerdeki jandarma karakolları. *Yayına hazırlanan makale*.
- Yurdakul, N. B. (2003). İşletme yönetiminde iki stratejik görev: imaj-marka yönetimi ve müşteri ilişkileri yönetimi. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi*, 8(1), 205-211.